

Raadsvoorstel

Onderwerp	Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2025
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	12 februari 2025
Datum raadsvergadering	26 februari 2025
Zaaknummer	89129-2024:911580
Steller	Erwin Vening
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	nvt

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Het Plan van Aanpak Versterking Oldambt 2024 is in december 2023 door de gemeenteraad besproken en vastgesteld
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: 1. Het Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2025 vast te stellen. 2. Kennis te nemen van de voortgang in de versterkingsopgave en herstelaanpak in Oldambt.
Samenvatting	In de bijlage treft u het Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2025 aan ter vaststelling. Dit plan is opgesteld door de lokale stuurgroep, waarin gemeente Oldambt, Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) samenwerken. Het plan van aanpak bevat twee onderdelen, het eerste is het plan voor de versterkingsopgave komend jaar en het tweede is de bredere herstelagenda en hoe we hier in Oldambt vorm en inhoud aan geven. Het deel voor de versterking is getoetst door het SodM en geldt als uitvoeringsopdracht aan de NCG. Het tweede deel is meer informatief van aard en bevat onze kijk op de bredere aardbevingsopgave en een plan van aanpak hoe we de herstelagenda in Oldambt verder willen vormgeven. In dit raadsvoorstel treft u een korte toelichting op het plan van aanpak, daarnaast wordt ingegaan op een aantal actuele ontwikkelingen.
Bijlage(n)	1. Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2025 1.1 Advies SodM 1.2 Acceptatiebrief NCG
AVG	In verband met de privacy van onze inwoners, staat in het Plan van Aanpak geen informatie op adresniveau.

TOELICHTING

Inleiding

Het plan van aanpak voor de versterking (1e deel) is in de basis een lichte actualisatie van het vorige plan in 2024. Zoals toen al aangegeven geldt dat de versterkingsopgave in onze gemeente beperkt is in omvang, wel zien we dat de woningen waar versterking speelt veelal complex en omvangrijk zijn. Voor 2025 geldt dat met name de uitvoering van de versterking centraal staat, omdat de opname en beoordeling van woningen is afgerond (op een enkele uitzondering daargelaten). In dit plan schetsen we de stand van zaken van de versterkingsopgave en de doelstellingen voor 2025. Daarbij gelden dus grotendeels dezelfde uitgangspunten en doelstellingen als afgelopen jaar. Het plan voor de versterking wordt, na een toets door Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), vastgesteld door de gemeenteraad van Oldambt. Deze werkwijze is formeel vastgelegd in de Tijdelijke Wet Groningen (TWG) waarin staat dat gemeenten jaarlijks een plan vaststellen in de gemeenteraad voor de versterkingsaanpak (met name de planning en prioritering). Dit plan geldt ook als uitvoeringsopdracht aan de NCG (zie ook bijgevoegde acceptatiebrief).

Het tweede deel van dit plan van aanpak gaat over de bredere herstelagenda vanuit Nij Begun. Een groot deel van de 50 maatregelen heeft betrekking op het gebied van een beter schadeherstel en versterking, maar ook sociale cohesie, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid. Samen met alle betrokken partijen werken we aan de agenda Herstel van Groningen waarin het doel is: 'Een veilig, schadevrij, verduurzaamd, leefbaar en mooi Groningen, waar inwoners en ondernemers weer regie hebben over hun eigen leven.' Hierbij willen we als gemeente(n) een coördinerende rol spelen en hebben we een verantwoordelijkheid omdat een deel van de maatregelen vanuit Nij Begun bij de gemeente ligt. In dit plan van aanpak gaan we hier verder op in en ook hoe we dit in onze gemeente vorm willen geven.

Het plan is opgesteld door de lokale stuurgroep, waarin gemeente Oldambt samenwerkt met de NCG en het IMG. Het plan is getoetst door het SodM en hun advies hebben we op 13 januari 2025 ontvangen (zie bijlage). In het advies geeft de inspecteur aan dat hij zich kan vinden in de opzet van ons plan van aanpak. Wel wordt het advies gegeven om alleen goed gemotiveerd adressen aan de versterkingsopgave toe te voegen en geen extra taken van NCG te verlangen. Hierachter zit de constatering dat de jaarproductie van NCG omhoog moet om de planning te realiseren. Goed om te benoemen dat we hierover met SodM van mening verschillen. Als gemeente en regio (en ook NCG zelf) vinden we uiteraard dat de versterkingsopgave zo snel mogelijk gerealiseerd moet worden. Maar ook dat het belangrijk is dat NCG de ruimte krijgt om waar mogelijk de koppeling met verduurzaming/isolatie te realiseren. We zien in de praktijk dat de meeste mensen liever willen dat hun woning in één keer wordt aangepakt en dan liever iets langer wachten.

Motivatie

Stand van zaken versterkingsopgave

Afgelopen jaar is een groot deel van het Plan van Aanpak 2024 uitgevoerd. Belangrijke doelstelling was om dit jaar alle woningen uit de scope op te nemen en te beoordelen. Verwachting van NCG is dat dit grotendeels gerealiseerd gaat worden. Verder zijn afgelopen jaar een aanzienlijk aantal woningen daadwerkelijk versterkt en voor de meeste andere woningen waarvoor versterking nodig is, is de planvorming gestart. Streven van gemeente én NCG is om de versterking binnen Oldambt in 2026 af te ronden. In het plan van aanpak zijn de cijfers opgenomen van september 2024. Dit heeft te maken met de gezamenlijke afspraken in de regio en de toetsing door SodM. In dit raadsvoorstel daarom ook de actuele cijfers van 30 december 2024.

- Totale werkvoorraad: 512
- Nog te starten: 0
- Opname: 18
- Beoordeling: 20
- Planvorming: 58
- Uitvoering: 20
- Afgerond: 394

Voor een toelichting op de cijfers verwijzen we naar het plan van aanpak.

Doelstellingen en resultaten versterking 2025

Hieronder zijn de doelstellingen en resultaten uit het plan van aanpak in verkorte versie weergegeven:

- Focus op uitvoering: In totaal worden circa 100 woningen daadwerkelijk versterkt, waarvan 1/3 deel inmiddels in uitvoering of gerealiseerd is. Voor alle andere adressen wordt in 2025 het planvormingsproces verder vormgegeven. Verwachting is dat voor in totaal 49 woningen de uitvoering in 2025 zal starten en dat 36 woningen zullen worden opgeleverd. Voor het uitvoeringsproces richten we met NCG een goed proces in voor de vergunningverlening.
- Afronding opname en beoordeling: De opdracht aan NCG is om de eventueel resterende (of nieuwe) adressen in 2025 op te nemen en te beoordelen. En om het versterkingsproces voor de eigenaren die niet willen meewerken zorgvuldig af te sluiten.
- Aandacht voor complexe en bijzondere situaties: Met onze inwonersondersteuners bieden we een luisterend oor en ondersteunen we inwoners waar mogelijk. Waar nodig zetten we de beschikbare vangnetten in en zoeken we naar oplossingen samen met NCG en IMG. Ook zien we mogelijkheden met de inzet van de gemeentelijke knelpuntenpot (nieuwe maatregel waarvoor nog een kader wordt opgesteld). Komend jaar hebben we extra aandacht voor situaties die we tegenkomen in de gebiedsgerichte aanpak.
- Gebiedsimpact en -ontwikkeling: Voor het dorpenlint Nieuwolda, 't Waar, Nieuw Scheemda wordt het gebiedsplan in 2025 vertaald naar een concrete uitvoeringsplannen. Het doel is om dit proces rond de zomer af te ronden en op te leveren zodat in de 2^e helft van 2025 de uitvoering kan starten. Daarnaast richten we ons met Herstel op een bredere gebiedsgerichte aanpak.
- Agro en erfgoed: we willen de mogelijkheden van het Agroprogramma en het Erfgoedprogramma zo goed mogelijk benutten voor onze boerderijen, (rijks)monumenten en karakteristieke panden.
- Woningverbetering en verduurzaming: we stimuleren onze inwoners om te investeren in hun woning en om gebruik te maken van de beschikbare subsidies voor woningverbetering en verduurzaming. Dit doen we o.a. via de gebiedsgerichte aanpak (zie Herstel).

Herstel Nij Begun

Samen met de vijf aardbevingsgemeenten, het Rijk, de provincie Groningen, de NCG en het IMG en betrokken partijen in de regio wordt in het kader van de Agenda Herstel van Groningen gewerkt aan een aanpak om als één overheid proactief en dorpsgericht ondersteuning te bieden aan inwoners. Het doel hierbij is: 'Een veilig, schadevrij, verduurzaamd, leefbaar en mooi Groningen, waar inwoners en ondernemers weer regie hebben over hun eigen leven.' Hierbij willen we als gemeente(n) een coördinerende rol spelen en hebben we een verantwoordelijkheid omdat een deel van de maatregelen vanuit Nij Begun bij de gemeente ligt.

Vertaald naar onze gemeente zien we hierbij de volgende doelen:

- Veilig: alle woningen in de gemeente Oldambt zijn veilig en (waar nodig) versterkt.
- Schadevrij: we leveren vanuit onze rol een actieve bijdrage aan schadeherstel ten gevolge van gaswinning.
- Verduurzaamd: we stimuleren onze inwoners om te investeren in hun woning en om gebruik te maken van de beschikbare subsidies voor woningverbetering en verduurzaming.
- Leefbaar: we versterken de leefbaarheid en sociale cohesie in gebieden waar schade en versterken een rol speelt. Dit doen we samen met de inwoners en betrokken organisaties.
- Inwoners: onze inwoners die te maken hebben met de gevolgen van gaswinning willen we zo goed mogelijk bijstaan en ondersteunen.

In het plan geven we een toelichting op deze doelen, schetsen we de relevante ontwikkelingen en benoemen onze rol en inzet.

Herstelagenda Oldambt

Met Nij Begun krijgen we een grotere rol en verantwoordelijkheid en ook meer financiële middelen om te werken aan herstel. In het plan schetsen we de maatregelen uit Nij Begun waar we direct een rol in vervullen (en waarvoor we financiële middelen ontvangen). Daarbij gaan we ook in op onze inzet en aanpak voor komend jaar. Hierbij zien we drie onderwerpen die centraal staan.

1. Samenwerking: belangrijk in onze aanpak is de samenwerking tussen betrokken partijen, met inwoners en dorpsbelangen, maar ook intern binnen de gemeente. Afgelopen jaar is de samenwerking met NCG en IMG verder geïntensiveerd en we werken aan plannen voor een één-overheid-aanpak.
2. Inwoners centraal: In onze aanpak stellen we de inwoners centraal. Vanaf de start van de aardbevingsopgave doen we dit door onze inwoners te ondersteunen en hun belangen waar mogelijk te behartigen. Met Nij Begun zien we meer mogelijkheden om inwoners te helpen in herstel en perspectief. Als gemeente krijgen we hiervoor meer ruimte en middelen. Naast onze 'reguliere' inwonersondersteuning ontwikkelen we een meer collectieve aanpak en werken we aan een gebiedsgerichte aanpak. Verder zien we mogelijkheden met onze knelpuntenpot om inwoners te kunnen helpen en evt. (onaanvaardbare) verschillen deels op te lossen.
3. Dorpsgerichte aanpak: Deze aanpak vormt een belangrijk onderdeel van onze Herstelagenda.
 - a. Gebiedsontwikkeling Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda: met de beschikbare middelen voor investeringen in de openbare ruimte (blok D) werken we aan de gebiedsontwikkeling van dit dorpenlint. In 2025 starten de eerste werkzaamheden en worden deelprojecten verder uitgewerkt in samenwerking met inwoners.
 - b. Dorpsgerichte aanpak Drieborg: Samen met het Rijk en IMG kijken we naar een mogelijke aanpak gericht op schadeherstel, verduurzaming en leefbaarheid. Het streven is om in het voorjaar van 2025 een concreet plan klaar te hebben en te kijken wat hierin mogelijk en haalbaar is.
 - c. Startgebied Hamrikkerweg: In het kader van de één-overheid aanpak is in 2024 gestart met een kleinschalige aanpak in 'startgebieden' om ervaring op te doen en lessen te trekken die benut kunnen worden bij verdere opschaling. In Oldambt is de keuze gemaakt voor Hamrikkerweg als startgebied, op verzoek van dorpsbelangen wordt hier nu ook 't Waar bij betrokken. Samen met IMG en NCG hebben we een plan opgesteld en het streven is om in het voorjaar 2025 daadwerkelijk te starten.
 - d. Inwonersondersteuning: in het kader van een meer collectieve aanpak willen we dorpsgericht kijken wat nodig en mogelijk is. Daarvoor hebben we eind 2024 een pilot gedaan in Hongerige Wolf/Ganzedijk. Komend jaar willen we kijken hoe we dit verder kunnen uitrollen.
 - e. Leefbaarheid: met de beschikbare middelen voor investeringen in leefbaarheid gaan we komende jaren dorpsgericht en samen met inwoners aan de slag. Hiervoor gaan we in 2025 een kader en plan van aanpak opstellen.

In het plan gaan we uitgebreider in op bovenstaande onderwerpen en benoemen we de concrete maatregelen waar we aan werken in 2025.

Betrokkenheid (externe) partners

Dit plan is opgesteld door de lokale stuurgroep, waarin gemeente Oldambt en Nationaal Coördinator Groningen (NCG) samenwerken. Sinds voorjaar 2024 sluit ook het IMG aan bij de stuurgroep. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met de andere aardbevingsgemeenten en de provincie, waarbij ook het Ondersteunend Bureau Gaswinning (OBG) een belangrijke rol speelt. Bestuurlijk vindt afstemming plaats in het Versterkingsoverleg Groningen (VOG) en met het Rijk via het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG). Verder zien we de samenwerking met NCG en IMG en ook met het rijk toenemen, ook in de uitwerking van de Agenda Herstel van Groningen.

Op lokaal niveau hebben we overleg met dorpsbelangen van de dorpen waar versterking plaatsvindt en waarbij gewerkt wordt aan plannen voor gebiedsontwikkeling. Dit betreft met name de Dorpsbelangen van Nieuwolda en Nieuw-Scheemda/t Waar. Verder zijn hierover ook contacten met woningbouwcorporaties Groninger Huis en Acanthus. Voor de plannen rond Drieborg is afgelopen jaar veelvuldig contact geweest met de werkgroep mijnbouwschade Drieborg (initiatief van inwoners) en ook het ministerie van EZK/BZK. Met Dorpsbelangen Hongerige Wolf/Ganzedijk is contact geweest over de collectieve bijeenkomsten die we daar hebben georganiseerd.

Consequenties

Met het vaststellen van het Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2024 hebben we onze doelstellingen en prioriteiten in de versterkingsoperatie bepaald. Hierin hebben we als gemeente een rol en is de NCG de verantwoordelijke uitvoeringsorganisatie. Verder krijgen we als gemeente een grotere rol in de bredere herstelopgave en de diverse maatregelen vanuit Nij Begun. Uiteraard geldt dat NCG en IMG primair verantwoordelijk zijn en blijven voor de uitvoering van de versterkingsopgave en schadeherstel. Medio 2024 zijn afspraken gemaakt tussen rijk en regio over de maatregelen waar we als gemeenten verantwoordelijk voor zijn of worden. In goede samenwerking zijn afspraken vastgelegd over het bestedingskader, het kasritme en de regionale verdeling van de middelen. Op 1 juli heeft het rijk hiervoor de regeling gepubliceerd in de "Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen 2024 - 2030". In het najaar hebben we onze aanvraag hiervoor ingediend. Voor de periode tot en met 2030 weten we voor welke maatregelen we middelen ontvangen en hoe we deze kunnen inzetten. Hierbij opgemerkt dat in Nij Begun wel is afgesproken dat voor Herstel geldt 'koste wat kost', wat betekent dat mochten aanvullende middelen nodig zijn dat aanvullende afspraken gemaakt kunnen worden. In het plan geven we een toelichting op de verschillende maatregelen, de middelen die we hiervoor ontvangen en onze inzet voor komend jaar.

Vervolg

Na besluitvorming door de gemeenteraad geldt dit plan van aanpak (1^e deel) als uitvoeringsopdracht voor NCG. De voortgang hiervan bespreken we in onze lokale stuurgroep. Waar nodig c.q. wenselijk zullen we de raad informeren over de voortgang. De communicatie met inwoners en eigenaren over de versterking verloopt in principe via de NCG als uitvoeringsorganisatie. In 2025 wordt een aanzienlijk aantal woningen daadwerkelijk versterkt, een klein deel hiervan betreft sloop-nieuwbouw. Samen met NCG willen we het proces naar uitvoering zo goed mogelijk organiseren. Dit raakt ook de vraagstukken rond vergunningverlening en tijdelijke huisvesting en vraagt van ons als gemeente de nodige inzet.

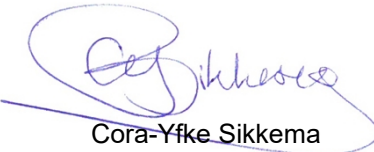
Verder zullen we voor de Herstelagenda en de projecten en maatregelen die daarin opgenomen zijn de voortgang monitoren. Hierin zitten ook een aantal maatregelen waarvoor komend jaar besluiten door ons college genomen moeten worden. Uiteraard zullen we de raad hierover informeren. Tot slot vinden we het belangrijk om onze inwoners goed en regelmatig te informeren. In het plan van aanpak is een overzicht opgenomen van de communicatiemiddelen die ingezet worden.

Winschoten, 21 januari 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 26 februari 2025	Agendapunt	Zaaknummer 89129-2024
Onderwerp Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2025		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 januari 2025

Besluit

1. Het Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2025 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de voortgang in de versterkingsopgave en herstelaanpak in Oldambt.

Winschoten, 26 februari 2025

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter